

merkte onder andere op: 'Wij imkers zijn benijdenswaardige mensen, we staan door ons contact met de bijen filosofisch ten opzichte van het leven, wij zijn verbonden door eensgezindheid, offervaardigheid en fanatisme. De imkerij betekent weinig als men enkel naar de commercie ziet, slechts een enkeling weet zich er een bescheiden inkomen uit te verschaffen.' Traditiegetrouw werd er aan het einde van de imkersdag een telegram aan de koningin gestuurd met de inhoud: 'De VBBN bijeen op de 46e Nationale Imkersdag te Assen, betuigt U hierbij haar gevoelens van oprechte trouw en afhankelijkheid.' Bovendien ontving de koningin een pakket honing (de eerste prijzen). Dit telegram werd elk jaar weer beantwoord door de Adjutant van Dienst van de koningin.

40 Gepensioneerd

De overgang van het zeer actieve leven naar de rust in Leusden is hem zwaar gevallen. Tot enkele jaren geleden bleef hij met veel belangstelling belangrijke bijeenkomsten van de VBBN bijwonen. Op de Imkersmanifestatie 'Bij en Boom' in 1987 te Wageningen werd aan hem het eerste exemplaar van de Imkersencyclopedie aangeboden. De Algemene Vergadering van 1989 in het IAC in Wageningen, waarin de plannen voor een grootscheepse Nieuwrasvorming gepresenteerd werden, was de laatste bijeenkomst waaraan hij deelnam.

Wij hebben ons hier beperkt tot wat de heer Ridder van Rappard voor de bijenhouderij heeft betekend. Aan zijn maatschappelijke verdiensten hebben alle dagbladen aandacht besteed.

Wij wensen mevrouw E. van Rappard-van Hardenbroek van Lockhorst zeer veel sterkte bij het dragen van het verlies van haar levenspartner.

Reactie na het aanbieden van het eerste exemplaar van de 'Imkersencyclopedie'.

In memoriam Jaap Kaal

Joop Beetsma

Op de eerste dag van het nieuwe jaar overleed Jaap Kaal. Tijdens zijn behandeling in het ziekenhuis bleef hij steeds vol goede moed. Ondanks zijn krachtige geestelijke instelling heeft zijn lichaam uiteindelijk de strijd moeten opgeven.

Wij zijn diep getroffen door het verlies van Jaap Kaal.

Hij is vooral bekend geworden door zijn uitvoerige kennis van en ervaring met het toepassen van bijenprodukten als geneesmiddel. Hij werd geïnspireerd door het toepassen van apitherapie in Roemenië. In dit verband is hij meerdere malen op bezoek geweest bij dr. Cristina Mateescu, verbonden aan het Bijenonderzoek Instituut in Boekarest, en omgekeerd heeft Jaap Kaal zich ingezet voor het organiseren van een serie lezingen over apitherapie door mevrouw Mateescu in ons land.

Vanaf de oprichting van NECTAR is hij intensief betrokken geweest bij het adviseren van imkers in ontwikkelingslanden en het beoordelen van aanvragen voor onderzoekprojecten in de tropen.

Vooral betreffende de bijenteelt in Afrikaanse landen kon hij daarbij teruggrijpen op zeer uitgebreide ervaringen die hij in Tanzania opdeed.

Gedurende drie jaren heeft hij zich daar toegelegd op het werken met lokale honingbijrassen, het instrueren van imkers betreffende de bijenteelt, de productie van honing en was en het op de markt brengen van deze producten. Verder heeft hij voor honderden jonge Tanzanianen imkerscursussen gegeven en in het laatste jaar van zijn verblijf de basis gelegd voor het oprichten van een imkerscoöperatie.

Al deze aspecten hebben een rol gespeeld bij zijn werk voor NECTAR.

Wij zijn Jaap bijzonder veel dank verschuldigd voor alle tijd en energie die hij besteed heeft aan het totstandkomen van de publicatie van het verslag van de eerste NECTAR-themadag over de traditionele bijenteelt.

Wij wensen mevrouw Kaal, kinderen en kleinkinderen veel sterkte bij het dragen van dit grote verlies.